

Taktila bilderböcker

– att läsa med fingrarna

Vad är en taktil bilderbok?

En taktil bilderbok är gjord för att läsas med fingrarna. Bokens bilder består av upphöjda former i olika material. Ordet taktil används för att beskriva hur information kan överföras genom beröring.

Den taktila bilderboken är oftast en ny version av en bilderbok som redan finns. Men bilderna är förenklade så att de blir lättare att förstå. Det innebär att detaljer som finns i originalbilden har tagits bort och att endast de viktigaste delarna i bilden finns med.

De taktila bilderna görs av olika material med skiftande struktur och stor färgkontrast. Bokens text består av både tryckt storstil och punktskrift.

En taktil bilderbok är gjord för att läsas med fingrarna.

Bokens bilder består av upphöjda former i olika material

Bilderböcker har stor betydelse för alla barns utveckling

För vilka görs taktila bilderböcker?

Tidigare har taktila bilderböcker enbart varit till för barn med synskada. Nu kan också barn med andra typer av funktionshinder låna böckerna.

Bilderböcker har stor betydelse för alla barns utveckling. Små seende barn upptäcker hela tiden bilder och text omkring sig. Text och bildsymboler finns överallt i omgivningen. Barn lär sig tidigt att känna igen olika bokstäver och bildsymboler och vad de står för. Denna igenkänning är ett första stadium i utvecklingen mot att lära sig läsa.

Barn med synskada är mindre bekanta med bokstäver och ord när

de börjar skolan. Det beror på att det oftast finns mycket litet punktskrift i barnens omgivning, kanske bara på några hissknappar. Därför spelar böcker med punktskrift och taktila bilder en mycket viktig roll för synskadade barns utveckling, även innan de själva kan läsa.

Hur barn med andra typer av funktionshinder är hjälpta av taktila bilderböcker vet vi idag mycket litet om. Det saknas forskning i ämnet. Men föräldrar till barn med utvecklingsstörning har märkt att taktila bilder gör att barnet lättare förstår bokens handling.

Hur läser man taktila bilderböcker?

När man skall läsa en taktil bilderbok för ett barn är det viktigt att ha gott om tid och lugn och ro omkring sig. Barnet behöver fråga mycket och få den tid det behöver. Det kan vara bra att börja med att prata lite om vad boken handlar om innan man sätter igång. Man kan fråga om barnet har egna erfarenheter av det som beskrivs i bokens text. En annan idé är att plocka fram några av de saker som finns avbildade i boken, så att barnet kan jämföra verkligheten med bilderna.

Det finns taktila bilderböcker i olika svårighetsgrader och för olika åldrar. Det går inte att säga exakt vid vilken

ålder det är lämpligt att börja läsa taktila bilderböcker. Det beror på det enskilda barnet. Kanske man börjar med en pekbok. Böcker med ramsor och en enkel handling kan vara nästa stadium. Sedan kan man gå över till böcker med längre texter och svårare taktila bilder.

I TPB:s handledning **Att läsa taktila bilderböcker** står mer om hur man läser taktila bilderböcker för barn med synskada. Skriften kan beställas kostnadsfritt från TPB.

Hur görs taktila bilderböcker?

Varje år väljer TPB ut tre-fyra böcker som passar att göra som taktila bilderböcker. En formgivare med särskild kompetens bearbetar bilderna så att de går att läsa med fingrarna. Formgivaren väljer också vilka färger och vilka material som bilden skall skapas av. Bokens sidor screentrycks med punktskrift och med vissa detaljer i bilderna. De olika materialen laserskärs och monteras på sidorna.

Andra taktila bilderböcker görs helt i screentryck med olika strukturer i bilden.

Hur lånar eller köper man taktila bilderböcker?

Böckerna kan lånas från TPB av enskilda synskadade, bibliotek och andra institutioner.

Alla taktila bilderböcker går att söka fram i TPB-katalogen. Den hittar man enklast från TPB:s webbplats www.tpb.se. Där finns också allmän information om de taktila bilderböckerna.

Några titlar, främst de nyaste, finns också till försäljning till punktskriftsläsare och bibliotek.

Barn med andra typer av funktionshinder än synskadade kan låna taktila bilderböcker via sitt närmaste bibliotek. Många bibliotek har taktila bilderböcker i sin äppelhylla.

tpb talboks- och
punktskriftsbiblioteket

Telefon för enskilda punktskriftslåntagare: 020-48 17 31

Telefon för bibliotek och institutioner: 08-39 93 55 eller 08-39 93 56

E-postadress för lån: lib@tpb.se

TAKTILA BILDER *Nalle* av Carina Sjøe-Knudsen, sid 2 och sid 6. *Miffy* av Annica Norberg, sid 3. *När lilla Anna var förkyld* av Carina Sjøe-Knudsen, sid 3. *Rödluvan* av Carina Sjøe-Knudsen, sid 3. *Jobba, jobba jämt* av Eva P. Eriksson, sid 3. *Tyra Tyrannosaurus Rex* av Maria Beskow, sid 5. *Här kommer polisbilen* av Eva P. Eriksson, sid 5. *Castor odlar* av Eva P. Eriksson, sid 6. *Totte bakar* av Annica Norberg, sid 7. *Tuppen vill ha* av Carina Sjøe-Knudsen, sid 8. **GRAFISK FORM** Helena Lunding **FOTO** Tina Stafrén/fotografatina.se sid 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8. Lennart Durehed, taktila bilderböcker sid 3, 5, 6

© 2007 Talboks- och punktskriftsbiblioteket

www.tpb.se